

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТА ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 22 квітня 2026 року

Том 1

Одеса
2026

УДК 34:004:316.4(477)
С 70

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 23.04.2026 р.)*

За загальною редакцією академіка **С. В. Ківалова**

**С70 Соціально-політична та правова система України в цифрову епоху: сучасні виклики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 22 квітня 2026 р.) / заг. ред. С. Ківалова ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2026. – Т. 1. – 704 с.
ISBN 978-617-8763-15-2**

Матеріали конференції узагальнюють результати наукових досліджень і практичних напрацювань учених, фахівців та представників професійних спільнот, виконаних в умовах воєнного часу та глибоких суспільних трансформацій.

У збірнику представлено широкий спектр наукових розвідок і практико-орієнтованих досліджень, що охоплюють актуальні проблеми публічного та приватного права, функціонування держави, судової та правоохоронної системи, а також трансформації суспільних процесів у цифрову епоху. Значну увагу приділено питанням адміністративного, фінансового, конституційного, міжнародного, морського та митного права, а також сучасним викликам у сфері кримінального права, кримінального процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності.

Окремі наукові секції присвячені проблемам удосконалення судоустрою, діяльності прокуратури, адвокатури та інших правоохоронних органів, розвитку трудового права і права соціального забезпечення, а також реформуванню цивільного, господарського, земельного, екологічного та енергетичного права. Збірник відображає також міждисциплінарний характер сучасних досліджень, охоплюючи питання філософії права, світових соціально-політичних процесів, соціології та психології, економіки та підприємництва в умовах війни і повоєнного відновлення. Важливе місце посідають дослідження у сфері інформаційних технологій, кібербезпеки, штучного інтелекту та математичного моделювання як ключових чинників забезпечення національної безпеки.

Крім того, у збірнику висвітлено проблематику педагогіки, лінгвістики права, перекладознавства, журналістики, фізичної та військової підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розрахований на науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти та практиків у галузях права, економіки, соціології, психології, політології, інформаційних технологій і суміжних дисциплін.

УДК 34:004:316.4(477)

Відповідальний за випуск професор **М. Р. Аракелян**

Матеріали видано в авторській редакції.

ISBN 978-617-8763-15-2

© НУ «Одеська юридична академія, 2026
© Автори статей, 2026

Белік Лариса Степанівна

ВПЛИВ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ОСОБИ НА ДОСТОВІРІСТЬ ДОКАЗІВ У
КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....595

Гресь Юлія Олегівна

ТРАНСФОРМАЦІЯ СЛІДІВ У ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО КОРИСЛИВІ КРИМІНАЛЬНІ
ПРАВОПОРУШЕННЯ: ТРАДИЦІЙНА СЛІДОВА КАРТИНА ТА НОВІ ВИКЛИКИ ЕРИ
ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ596

Загородній Ігор Вікторович

КОНВЕРГЕНЦІЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКАЗУВАННЯ У
КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО ТЯЖКІ ЗЛОЧИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ.....599

Колодіна Анна Сергіївна

МОЖЛИВОСТІ КОМП'ЮТЕРНО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ ДОСЛІДЖЕННІ ЦИФРОВИХ
ДОКАЗІВ.....602

Чернов Олександр Віталійович

ВИКОРИСТАННЯ ДАНИХ СУДОВОЇ ЕНТОМОЛОГІЇ У КРИМІНАЛІСТИЧНІЙ ПРАКТИЦІ ДЛЯ
ВСТАНОВЛЕННЯ ЧАСУ НАСТАННЯ СМЕРТІ605

Чіпко Наталія Василівна, Лисяк Назар Васильович

КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА ПОСЯГАННЯ ПІД ЧАС ВЧИНЕННЯ
ШАХРАЙСТВА У СУЧАСНИХ УМОВАХ608

Чумак Сергій Прокопійович, Фалінський Павло Миколайович

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРИЗНАЧЕННЯ ЕКСПЕРТИЗ У ЦИФРОВІЗОВАНОМУ
КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....610

Федорчук Олександр Вікторович

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРНОЇ ПОБУДОВИ ЗЛОЧИННИХ УГРУПОВАНЬ, ЯКІ ВЧИНЯЮТЬ
ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....614

Хижняк Євген Сергійович

ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ КООРДИНАЦІЇ ДІЙ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПІД ЧАС
ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЗА
ФАКТОМ ВЧИНЕННЯ УМИСНИХ ВБИВСТВ616

Стаурська Олександра Миколаївна

ПОСТЦИФРОВА ТРАСОЛОГІЯ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ У РОЗВИТКУ
КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ НАУКИ.....620

Винокуров Юрій Олегович

МІСЦЕ ТАКТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ У СИСТЕМІ ЗАСОБІВ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ
ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ.....623

Височанська Софія Олегівна, Чурілова Єлизавета Вадимівна

РОЛЬ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У ЗНИЖЕННІ РІВНЯ СМЕРТНОСТІ НА
ДОГОСПІТАЛЬНОМУ ЕТАПІ В УМОВАХ БОЙОВИХ ДІЙ.....625

Гриневич Вікторія Юріївна

ПОЛІГРАФ У СИСТЕМІ ТАКТИЧНИХ ЗАСОБІВ ПЕРЕВІРКИ СЛІДЧИХ ВЕРСІЙ ПІД ЧАС
РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....628

Пишиненко Ірина Юріївна

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПОСТКРИМІНАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ У СИСТЕМІ
ПЕРЕВІРКИ ВЕРСІЙ ЩОДО ІНСЦЕНУВАННЯ НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ631

Волос Владислав Олександрович

РОЛЬ ЦИФРОВОЇ КРИМІНАЛІСТИКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ,
УЧИНЕНИХ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ634

ка». *Серія: Юридичні науки*. 2017. № 861. С. 4-10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2017_861_3

3. Шевчук В. М. Тактична операція як засіб оптимізації розслідування злочинів. *Митна справа*. 2015. № 5(2). С. 49-55. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ms_2015_5%282%29__11

4. Шевчук В. М. Тактична операція як криміналістичний комплекс організаційно-тактичної спрямованості. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: зб. наук. пр. Серія: Право*. Ужгород, 2013. Вип. № 23. Ч. 2. Т. 3. С. 122-126.

Ключові слова: досудове розслідування, тактична операція, організована злочинність, економічна злочинність.

Key words: pre-trial investigation, tactical operation, organized crime, economic crime.

Височанська Софія Олегівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
викладач кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології*

Чурілова Єлизавета Вадимівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
викладач кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології*

РОЛЬ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У ЗНИЖЕННІ РІВНЯ СМЕРТНОСТІ НА ДОГОСПІТАЛЬНОМУ ЕТАПІ В УМОВАХ БОЙОВИХ ДІЙ

Роль домедичної допомоги у зниженні рівня смертності на догоспітальному етапі в умовах бойових дій є однією з ключових проблем сучасної медицини катастроф, військової медицини та системи цивільного захисту населення. З огляду на сучасний характер збройних конфліктів, що характеризуються високою інтенсивністю бойових дій, застосуванням високоточної зброї, артилерії, мінно-вибухових пристроїв та безпілотних систем, значна частка втрат припадає саме на догоспітальний етап. Саме тому своєчасне надання домедичної допомоги набуває вирішального значення для збереження життя поранених як серед військовослужбовців, так і серед цивільного населення.

У науковій літературі та практиці військової медицини сформовано підхід, відповідно до якого значна частина летальних випадків на полі бою є потенційно попереджуваною. За даними сучасних досліджень, основними причинами запобіжної смертності є масивні кровотечі з кінцівок, напружений пневмоторакс та обструкція дихальних шляхів. Вказані стани можуть бути ефективно усунені за допомогою базових заходів домедичної допомоги, що не потребують складного медичного обладнання, але вимагають належної підготовки осіб, які надають до-

помогу. У цьому контексті домедична допомога виступає як перша ланка медичного забезпечення, яка має безпосередній вплив на виживаність постраждалих.

Особливого значення набуває впровадження стандартів тактичної медицини, зокрема концепції ТССС, що передбачає поетапне надання допомоги в умовах бойових дій із урахуванням тактичної обстановки [1]. Відповідно до цієї концепції, ключовими є заходи зупинки критичних кровотеч шляхом накладання турнікетів, застосування гемостатичних засобів, забезпечення прохідності дихальних шляхів та проведення декомпресії грудної клітки у разі розвитку напруженого пневмотораксу. Саме своєчасне виконання цих дій у перші хвилини після поранення значною мірою визначає подальший прогноз для постраждалого.

В умовах бойових дій догоспітальний етап характеризується рядом специфічних особливостей, серед яких слід виділити обмеженість часу, відсутність належного медичного обладнання, високий рівень загрози для осіб, що надають допомогу, а також складність евакуації поранених. У таких умовах ключову роль відіграє принцип «золотої години», відповідно до якого критично важливим є надання необхідної допомоги протягом перших 60 хвилин після травми. Однак у реальних умовах бойових дій цей час може значно скорочуватися до так званих «платинових хвилин», коли рахунок іде на хвилини або навіть секунди.

Ефективність домедичної допомоги значною мірою залежить від рівня підготовки осіб, які її надають. У цьому контексті важливим є системне навчання військовослужбовців, правоохоронців та цивільного населення базовим навичкам надання допомоги, включаючи використання індивідуальних аптечок, правильне накладання турнікетів, проведення серцево-легеневої реанімації та інші заходи. Особливої уваги потребує формування стійких практичних навичок, які можуть бути реалізовані в умовах стресу та обмежених ресурсів.

Важливим аспектом є також організаційно-правове забезпечення надання домедичної допомоги. В Україні відповідні положення закріплені у законодавстві, що регламентує сферу охорони здоров'я, цивільного захисту та національної безпеки. Водночас у сучасних умовах воєнного стану відбувається активна трансформація підходів до підготовки населення та забезпечення засобами домедичної допомоги, що сприяє підвищенню загального рівня готовності до реагування на надзвичайні ситуації.

Не менш важливою є проблема матеріально-технічного забезпечення. Наявність якісних індивідуальних аптечок, сучасних турнікетів, гемостатичних засобів, оклюзійних наліпок та інших елементів є необхідною умовою ефективного надання допомоги. Водночас важливо не лише забезпечити наявність таких засобів, але й навчити правильному їх використанню, оскільки помилки при наданні допомоги можуть призвести до погіршення стану постраждалого.

Слід також враховувати психологічний фактор, який суттєво впливає на ефективність надання домедичної допомоги. В умовах бойових дій особи, які надають допомогу, перебувають у стані сильного стресу, що може негативно впливати на їх здатність приймати рішення та виконувати необхідні дії. Тому

важливим є проведення психологічної підготовки, спрямованої на формування стресостійкості, здатності діяти в екстремальних умовах та підтримувати постраждалих.

Зниження рівня смертності на догоспітальному етапі в умовах бойових дій також залежить від ефективності системи евакуації поранених. Своєчасне транспортування постраждалих до медичних закладів із забезпеченням безперервності надання допомоги є важливою складовою загальної системи медичного забезпечення [2]. У цьому контексті домедична допомога виступає як перший етап, який забезпечує стабілізацію стану постраждалого до моменту передачі його медичним працівникам.

Узагальнюючи викладене, слід зазначити, що домедична допомога є критично важливим елементом системи збереження життя в умовах бойових дій. Її своєчасне та якісне надання дозволяє значно знизити рівень смертності на догоспітальному етапі, попередити розвиток ускладнень та забезпечити кращі результати подальшого лікування. У сучасних умовах особливої актуальності набуває комплексний підхід, що включає підготовку персоналу, забезпечення необхідними засобами, удосконалення організаційних механізмів та впровадження сучасних стандартів тактичної медицини. Саме така системна інтеграція заходів дозволяє підвищити ефективність реагування на поранення та мінімізувати втрати в умовах бойових дій.

Список використаних джерел:

1. Військові медики на полі бою. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 242 с.
2. Гринзовський А. М., Волянський П. Б., Калашченко С. І. та ін. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях: навчальний посібник. Київ, «Скіф». 2023. 216 с.

Ключові слова: домедична допомога, догоспітальний етап, бойові дії, тактична медицина, ТССС, смертність, масивна кровотеча, турнікет, евакуація поранених, перша допомога, військова медицина, цивільний захист, травма, невідкладні стани.

Key words: pre-medical care, pre-hospital phase, combat operations, tactical medicine, TCCC, mortality, massive haemorrhage, tourniquet, evacuation of the wounded, first aid, military medicine, civil protection, trauma, medical emergencies.